

WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA W RAMACH PO KL (podstawowe informacje)

- materiał dotyczący rozszerzeń projektów o komponent ponadnarodowy

I. ABC WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ

Co to jest projekt współpracy ponadnarodowej PO KL (PWP)?

❖ PROJEKT WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ TO:

- wspólna realizacja działań w partnerstwie z przynajmniej jednym podmiotem zagranicznym
- realizacja form działań kwalifikowalnych wymienionych w załączniku nr 8 *Wytycznych w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL*
- wartość dodana współpracy ponadnarodowej
- podpisany list intencyjny i umowa o współpracy ponadnarodowej

❖ PARTNERSTWO PONADNARODOWE :

- **wspólna realizacja działań kwalifikowalnych** razem z partnerem/partnerami z innego kraju (państwa będącego lub niebędącego członkiem UE), służąca osiągnięciu **wspólnego celu/celów w ramach przyjętego modelu współpracy**
- **PARTNER PONADNARODOWY** to podmiot zagraniczny, wskazany w pkt. 2.8 wniosku, który:
  - i. **wnosi do projektu zasoby:** organizacyjne, techniczne, finansowe i/lub ludzkie
  - ii. **współuczestniczy w realizacji projektu** na wszystkich jego etapach, w zakresie merytorycznym oraz zarządzania projektem
  - iii. **wynosi korzyści** ze współpracy oraz ponosi **odpowiedzialność**
  - iv. podpisał **list intencyjny** a następnie **umowę o współpracy ponadnarodowej**
- **konkurs na partnera ponadnarodowego** – w przypadku projektów partnerskich realizowanych na podstawie umowy partnerskiej „**podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ubiegający się o dofinansowanie, dokonuje wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych** z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów (...)” (art. 28a ust. 4 Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju)

O dofinansowanie jakich PWP można się starać?

❖ SA 2 RODZAJE PROJEKTÓW WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ:

- **wyodrębniony projekt współpracy ponadnarodowej¹**, w którym cały zakres projektu podporządkowany jest współpracy ponadnarodowej (cel główny i cele szczegółowe)
- **projekt z komponentem ponadnarodowym**, w którym część projektu związana jest ze współpracą ponadnarodową (min. 1 cel szczegółowy)

PROJEKT Z KOMPONENTEM:

1. Projekt poza współpracą ponadnarodową zawiera **także inne działania z nią niezwiązane**
2. Zakłada realizację komponentu ponadnarodowego od początku realizacji (w konkursie na PWP) lub **w trakcie realizacji projektu (rozszerzenie projektu o komponent współpracy ponadnarodowej)**
3. Zalecany czas realizacji komponentu **min. 6 miesięcy**
4. Wymaga załączenia **listu intencyjnego** do wniosku o dofinansowanie
5. Wyraźne wyodrębnienie **zadania dot. współpracy ponadnarodowej**
6. Zaplanowanie w ramach projektu komponentu współpracy ponadnarodowej wnosi **rzeczywistą wartość dodaną**

Jakie działania można realizować?

❖ DOSTĘPNYCH JEST:

- **5 MODELI WSPÓŁPRACY** - wyznaczają cel współpracy ponadnarodowej:
  - Wymiana informacji i doświadczeń
  - Równoległe wypracowywanie nowatorskich rozwiązań
  - Import, eksport i adaptacja nowych rozwiązań do własnej sytuacji
  - Wspólne tworzenie produktu lub systemu – podział zadań związanych z osiągnięciem wspólnego celu
  - Wymiana kluczowych osób realizujących projekt lub uczestniczących w projekcie
- **6 RODZAJÓW FORM DZIAŁAŃ KWALIFIKOWANYCH** - służą realizacji modeli współpracy ponadnarodowej:
  - Organizowanie konferencji, seminariów, warsztatów i spotkań
  - Prowadzenie badań i analiz
  - Przygotowanie, tłumaczenia i wydawanie publikacji, opracowań, raportów
  - Adaptowanie rozwiązań wypracowanych w innym kraju
  - Doradztwo, wymiana pracowników, staże, wizyty studyjne
  - Wypracowywanie nowych rozwiązań

¹ Informacje na temat wyodrębnionego projektu współpracy ponadnarodowej zostały wskazane dla porównania do projektu z komponentem ponadnarodowym. W przypadku wprowadzania współpracy do realizowanego już projektu jest możliwe tylko poprzez rozszerzenie projektu o KOMPONENT PONADNARODOWY.

Najważniejsze formy działań to wypracowanie nowych rozwiązań i adaptowanie rozwiązań wypracowanych w innym kraju.

- **3 RODZAJE FORM WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ** polegającej na współpracy między projektami, między sieciami lub tzw. współpraca twinningowa (współpraca bliźniacza instytucji sektora publicznego działających w zbliżonych obszarach)
  - **współpraca pomiędzy projektami realizowanymi w różnych krajach**; współpraca może być nawiązywana także z podmiotami, których projekty/działania nie są współfinansowane przez EFS;
  - **współpraca pomiędzy sieciami instytucji działającymi w zbliżonych obszarach**, np. projekty realizowane w partnerstwie, nawiązujące współpracę ponadnarodową z instytucjami działającymi w partnerstwie lub w sieci organizacji i instytucji lub współpraca nawiązana przez polskiego projektodawcę, nieskładającego projektu w partnerstwie krajowym ale działającego w sieci organizacji o wspólnych interesach, z podmiotem zagranicznym działającym w podobnej grupie organizacji w swoim kraju pochodzenia (więcej na ten temat: http://www.kiw-pokl.org.pl/index.php?option=com_faqbook&view=category&id=13&Itemid=281&lang=pl)
  - **współpraca pomiędzy instytucjami (twinning)**, działającymi w tym samym obszarze i udzielającymi sobie wsparcia – do takiej współpracy uprawnione są instytucje sektora publicznego; współpraca taka jest możliwa także dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie EFS (IZ/IP/IPII) w takim wariantcie rezultaty współpracy ponadnarodowej muszą przyczyniać się do poprawy funkcjonowania danej instytucji.

Co jest istotą PWP?

- ❖ **WARTOŚĆ DODANA**, czyli konkretne **CELE** projektu oraz **PRODUKTY** możliwe do osiągnięcia wyłącznie dzięki współpracy z partnerami ponadnarodowymi (ich osiągnięcie nie byłoby możliwe, gdyby wdrażano projekt jedynie o zasięgu krajowym)

Jakie są wymagane dodatkowe dokumenty?

- ❖ **LIST INTENCYJNY** stanowi wstępną deklarację współpracy między beneficjentem i partnerami ponadnarodowymi i jest załączany na etapie składania wniosku na konkurs (**wnioskowania o zmianę w przypadku rozszerzenia o komponent**) i nie pociąga za sobą żadnych skutków prawnych
- ❖ **UMOWA O WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ** jest podpisywana przez beneficjenta i partnerów ponadnarodowych na zasadach analogicznych jak list intencyjny – określa cele, działania, kwestie finansowe, sposób zarządzania i inne zasady współpracy ponadnarodowej

LIST oraz UMOWA O WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ są:

- przygotowywane w oparciu o **wzory obowiązujące** w PO KL, których zakres może być poszerzony zgodnie z *Zasadami dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL*
- składane w **j. angielskim, niemieckim, francuskim lub polskim** (+ tłumaczenie pomocnicze)
- kopia listu intencyjnego stanowi jedyny załącznik do wniosku o dofinansowanie, list jest **podpisywany przez projektodawcę (beneficjenta) i partnerów ponadnarodowych** (partnerzy ponadnarodowi nie podpisują wniosku o dofinansowanie)
- kopia umowy o współpracy ponadnarodowej jest jedynym dokumentem wymaganym od partnera ponadnarodowego przez instytucję weryfikującą projekt systemowy/IOK na etapie podpisania umowy o dofinansowanie, z zastrzeżeniem sytuacji gdy w projekcie występuje finansowane wydatków partnera ponadnarodowego ze środków PO KL w myśl Zasad finansowania PO KL. W takiej sytuacji instytucja weryfikująca projekt systemowy/IOK na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie projektu wymaga od partnera oświadczenia o kwalifikowalności VAT (jeśli dotyczy).
- w przypadku gdy pomiędzy poszczególnymi partnerami ponadnarodowymi planowana jest wzajemna współpraca – formułuje się **jeden list intencyjny podpisany przez wszystkich partnerów ponadnarodowych**. W przypadku gdy projektodawca nawiązuje współpracę z każdym partnerem z osobna (pomiędzy poszczególnymi partnerami zagranicznymi projektodawcy nie dochodzi do współpracy) – **podpisuje listy intencyjne z każdym z nich oddzielnie**. Możliwe jest też wystąpienie **jednocześnie dwóch ww. przypadków** – podpisuje się wówczas listy intencyjne odpowiednio do powyższego opisu. **Liczba i rodzaj złożonych kopii umów o współpracy ponadnarodowej odpowiada listom intencyjnym**. Jeśli projektodawca przedkłada projekt w partnerstwie krajowym, wówczas jako lider, w imieniu partnerstwa krajowego, składa podpis pod listem intencyjnym/umową o współpracy ponadnarodowej
- **maksymalnie można złożyć 3 listy (i umowy) w ramach 1 wniosku** o dofinansowanie

Jakie są zasady finansowania PWP?

- ❖ **WSPÓŁPRACĘ PONADNARODOWĄ FINANSUJEMY** proporcjonalnie do korzyści ze współpracy ponadnarodowej, stosując:
  - **zasadę wzajemności** – „każdy płaci za siebie” lub, gdy nie jest to możliwe,
  - **zasadę podziału kosztów** - partnerzy dzielą koszty między siebie w proporcjach zależnych od wcześniejszych ustaleń.**TYLKO w wyjątkowych sytuacjach istnieje możliwość finansowania działań partnerów ponadnarodowych z budżetu PO KL** - konieczne jest przedstawienie szczegółowego uzasadnienia takiego rozwiązania we wniosku o dofinansowanie projektu, w

szczegółności w kontekście realizacji celów PO KL i respektowania poniższych zasad, zgodnie z którymi:

- Odpowiedzialność merytoryczna powinna wiązać się również z **odpowiedzialnością w postaci pierwotnego sfinansowania zadań lub ich części** przez partnera ponadnarodowego (a następnie ich zrefundowania przez lidera).
- Koszty zadań, za których realizację odpowiada beneficjent, a które wiążą się z ponoszeniem kosztów za granicą, mogą być ponoszone bezpośrednio przez beneficjenta.
- Środki na finansowanie kosztów przez partnera w projekcie mogą być przekazywane przez beneficjenta do partnera **wyłącznie jako refundacja poniesionych wydatków** (dokumenty poświadczające wykonanie zadania wystawiane są na partnera, następnie partner obciąża projektodawcę kosztami na podstawie zestawienia dokumentów potwierdzających poniesione wydatki). W zakresie przeliczania refundowanej kwoty wydatków stosuje się odpowiednio postanowienia podrozdziału 3.1.3 *Zasad finansowania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*.
- Walutami rozliczeń finansowych pomiędzy partnerami współpracy ponadnarodowej są **PLN** lub **EUR**. Umowa o współpracy ponadnarodowej powinna określać sposób przeliczania na PLN lub EUR wydatków ponoszonych przez partnera w innej walucie.
- Rozliczenia pomiędzy partnerami a beneficjentem (liderem), odbywają się na podstawie **zestawienia dokumentów potwierdzających poniesione wydatki**, sporządzanego przez poszczególnych partnerów.
- Umowa o współpracy ponadnarodowej powinna określać język, w którym będzie sporządzane przez partnerów *Zestawienie dokumentów potwierdzających poniesione wydatki*. W tym zakresie dopuszcza się w szczególności język roboczy partnerstwa lub język, w którym sporządzona jest umowa o współpracę ponadnarodową. Umowa o współpracy ponadnarodowej może przewidywać **obowiązek załączania przez partnera dokumentów księgowych do przedkładanego przez niego zestawienia**. Dokumentów księgowych załączanych do zestawienia beneficjent nie tłumaczy na potrzeby rozliczeń z IP/IP2, przy czym **wymagane jest opisywanie przez partnerów dokumentów**, tak aby opis ten potwierdzał związek wydatku z projektem oraz fakt jego sfinansowania w ramach projektu PO KL.
- **Partner zobowiązany jest ponosić wydatki zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL**. Każdy z partnerów składa odrębne oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT. Wydatki, które partner przedstawia do refundacji beneficjentowi (liderowi) mogą zawierać kwotę podatku VAT wyłącznie, jeśli partner nie ma prawa odzyskania podatku VAT.
- Ponadto partner powinien złożyć **oświadczenie, iż poniesione przez niego wydatki nie były/nie będą refundowane z innych źródeł**.
- Partner zobowiązany jest również do stosowania **zasady efektywnego zarządzania finansowego** i w związku z tym zapewnienia, że wydatki ponoszone przez partnera są racjonalne i efektywne.

- W przypadku finansowania w ramach projektu PO KL zadań, za które odpowiada partner ponadnarodowy, umowa o współpracy ponadnarodowej powinna przewidywać **możliwość dokonania kontroli w siedzibie partnera ponadnarodowego**. Prawo do kontroli powinno przysługiwać właściwym organom kontrolnym (np. IZ, IP, KE), jak też samemu beneficjentowi (liderowi).
- Partnerowi ponadnarodowemu **nie przysługują koszty pośrednie** w związku z realizacją zadań objętych projektem PO KL i finansowanych ze środków programu
- W przypadku projektów partnerskich limity na zadanie „Zarządzanie projektem” mogą ulec zwiększeniu o 2 punkty procentowe dla każdego partnera, jednak nie więcej niż łącznie o 10 punktów procentowych w ramach projektu. Powyższe dotyczy również projektów z komponentem ponadnarodowym lub wyodrębnionych, z zastrzeżeniem, że zwiększone koszty dotyczą **wyłącznie wydatków lidera** a nie partnera.

❖ **KWALIFIKOWALNOŚĆ** wydatków odbywa się na zasadach ogólnych PO KL.

❖ Możliwość kwalifikowania **KOSZTÓW NAWIĄZANIA WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ** przed podpisaniem umowy o dofinansowanie/aneksu, ale tylko w okresie realizacji projektu i pod warunkiem zaakceptowania wniosku o dofinansowanie i podpisaniu umowy do umowy o dofinansowanie/aneksu (jeśli wymagane).

Z jakimi dokumentami należy się zapoznać?

❖ **NAJWAŻNIEJSZE DOKUMENTY, Z KTÓRYMI NALEŻY SIĘ ZAPOZNAĆ ZANIM ROZPOCZNIEMY APLIKOWANIE O ŚRODKI Z PO KL** (dostępne na stronie www.efs.gov.pl i/lub www.kiw-pokl.org.pl) :

- Wytoczne w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL
- Wytoczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL
- Zasady dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL
- Zasady finansowania PO KL
- Zakres realizacji projektów partnerskich określony przez IZ PO KL
- Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach PO KL wraz z komentarzem
- **Projekty współpracy ponadnarodowej. Poradnik dla projektodawców** (przy czym poradnik zawiera odwołania do nieaktualnych dokumentów programowych)
- **Partnerstwo bez granic** i inne publikacje KIW dostępne na portalu www.kiw-pokl.org.pl

II. PROCEDURA ROZSZERZENIA PROJEKTU O KOMPONENT PONADNARODOWY

Rozpoczęcie realizacji projektu w trybie krajowym (tzw. projektu „standardowego”, realizowanego w komponencie centralnym/regionalnym, wybranego w ramach „standardowego konkursu”/ projektu systemowego, realizowanego samodzielnie lub w partnerstwie krajowym)

Konsultacja beneficjenta z IP/IP2 w trybie roboczym dotycząca dostępności środków na ewentualne rozszerzenie projektu o komponent ponadnarodowy (rekomendacja KIW)

Znalezienie partnera ponadnarodowego/partnerów (PP) i opracowanie z nim koncepcji planowanego komponentu (w zakresie zgodnym z zakresem merytorycznym projektu = przynajmniej 1 cel szczegółowy jest realizowany we WP)

Podpisanie przez beneficjenta z PP listu intencyjnego, wprowadzenie komponentu do treści wniosku (w celu złożenia go do zatwierdzenia przez IP/IP2), przygotowanie uzasadnienia dla rozszerzenia

Złożenie przez beneficjenta do IP/IP2 **w trybie zgłoszenia zmiany do projektu** :

- **pisemnego uzasadnienia wprowadzanych zmian** (określającego obszar WP, cele i spodziewane rezultaty, planowany budżet, możliwość zwiększenia budżetu projektu maksymalnie o 30% jego całkowitej wartości, wskazanej w umowie o dofinansowanie projektu w ramach PO KL).
- **aktualnego wniosku o dofinansowanie projektu,**
- **kopii listu intencyjnego** (zasady przygotowania listu tożsame jak w konkursie na PWP):
  - max. 3 listy do 1 wniosku
  - 2 możliwości podpisania listu: bilateralny, multilateralny
  - 4 dopuszczone języki: polski, angielski, niemiecki, francuski
  - w przypadku listu w języku obcym, pomocnicze tłumaczenie na język polski

Instytucja weryfikująca projekt systemowy/IOK **ocenia zasadność wprowadzanych zmian** i wyraża **warunkową akceptację w terminie 15 dni** od daty wpływu pisma beneficjenta uzasadniającego wprowadzenie zmian wraz z aktualnym wnioskiem o dofinansowanie projektu oraz kopią listu intencyjnego. (IP, przy ocenie konieczności wprowadzenia zmian w projekcie, może skorzystać ze wsparcia ekspertów wyłonionych na zasadach i w trybie określonym w Systemie Realizacji PO KL).

Koszty nawiązania współpracy ponadnarodowej, poniesione przed akceptacją wprowadzanych zmian w projekcie, uznaje się za kwalifikowalne, **pod warunkiem akceptacji zmian przez IP.**

Instytucja weryfikująca projekt systemowy/IOK w momencie udzielania warunkowej akceptacji zmian w projekcie **wskazuje beneficjentowi wzór umowy o współpracy ponadnarodowej**, który należy zastosować (uwzględniając jednocześnie możliwość modyfikacji, zgodnie z *Zasadami wyboru projektów*).

Beneficjent składa kopię umowy o współpracy ponadnarodowej w terminie wyznaczonym przez instytucję weryfikującą projekt systemowy/IOK (**nie krótszym niż 30 dni i nie dłuższym niż 60 dni** od daty otrzymania informacji o warunkowej akceptacji zmian w projekcie).

- Jedynym dokumentem wymaganym od partnera ponadnarodowego przez instytucję weryfikującą projekt systemowy/IOK na etapie podpisania umowy o dofinansowanie projektu jest kopia umowy o współpracy ponadnarodowej, z **zastrzeżeniem sytuacji gdy w projekcie występuje finansowanie wydatków partnera ponadnarodowego ze środków PO KL** w myśl *Zasad finansowania PO KL*. W takiej sytuacji instytucja weryfikująca projekt systemowy/IOK na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie projektu wymaga od partnera oświadczenia o kwalifikowalności VAT (jeśli dotyczy).
- We wzorze umowy o współpracy ponadnarodowej poszczególne kwoty wskazywane są w euro wg **kursu z miesiąca, w którym zgłoszono zmiany do projektu** (w przypadku, gdy umowa o współpracy ponadnarodowej przewiduje wyłącznie środki finansowe wnoszone przez projektodawcę/beneficjenta składającego projekt w ramach PO KL, możliwe jest wskazanie kwot w PLN).

Liczba i rodzaj złożonych kopii umów o współpracy ponadnarodowej odpowiada listom intencyjnym załączonym do wniosku o dofinansowanie projektu.

Za ostateczną akceptację zmian uznaje się **podpisanie aneksu do umowy o dofinansowanie projektu** (o ile aneks jest wymagany) **lub akceptację złożonej przez beneficjenta umowy lub umów o WP** przez instytucję weryfikującą projekt systemowy/IOK (w sytuacji gdy aneks do umowy o dofinansowanie nie jest wymagany).

Realizacja projektu z komponentem ponadnarodowym.

**W PRZYPADKU PYTAŃ/WĄTPLIWOŚCI, ZACHĘCAMY DO KONTAKTU
Z ZESPOŁEM DS. PROJEKTÓW WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ KIW – CPE**

Katarzyna Tyczko – tel. 22 378 31 59, e-mail: katarzyna.tyczko@cpe.gov.pl

Beata Rybicka - Dominiak – tel. 22 378 31 68, e-mail: beata.rybicka-dominiak@cpe.gov.pl

Magdalena Karczewska – tel. 22 378 31 63, e-mail: magdalena.karczewska@cpe.gov.pl

Maciej Jamrozik – tel. 22 378 31 62, e-mail: maciej.jamrozik@cpe.gov.pl

Więcej szczegółów znajduje się w poniższej prezentacji, dokumentach programowych i publikacjach KIW stronie dostępnych na portalu www.kiw-pokl.org.pl.